

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nepřímá finanční asistence poskytnutá s.r.o. aneb je whitewash procedure [1] nutnost nebo jenom zbytečné transakční náklady?

Institut finanční asistence byl zaveden do české praxe před téměř 30 lety[2]. Od prvotního zákazu prošel tento institut různými změnami, reflektujícími zejména změny evropské legislativy[3], až do současného stavu, který je dán zákonem o obchodních korporacích[4]. Český zákonodárce se rozhodl jít nad rámec evropské legislativy a úpravu finanční asistence vztáhl již na začátku[5] nejenom na akciovou společnost, ale také na společnost s ručením omezeným.

Zákon o obchodních korporacích (ZOK) částečně převzal úpravu finanční asistence z obchodního zákoníku[6]. Definici finanční asistence dnes nalezneme v ustanovení § 41 ZOK. Ustanovení nicméně nerozlišuje mezi finanční asistencí **přímou**, kdy úvěr, zápůjčku či zajištění (zjednodušeně výhodu) poskytuje cílová společnost jejíž akcie příjemce výhody nabývá a finanční asistencí **nepřímou**, kdy výhodu poskytuje dceřiná společnost cílové společnosti, nebo společnost níž v řetězci.

Dikce zákona spíše nasvědčuje tomu, že tato definice zahrnuje pouze přímou finanční asistenci: „*poskytnutí zálohy, zápůjčky nebo úvěru obchodní korporací pro účely získání jejich podílů*“. Ustanovení § 120b odst. 1 obchodního zákoníku, které aplikaci pravidel o finanční asistenci poskytované s.r.o. rozšiřovalo i na ovládané osoby (tj. i na nepřímou finanční asistenci), nebylo převzato. Proto vyvstává otázka, zda u s.r.o. je regulovaná i nepřímá finanční asistence či nikoliv.

Právní doktrína se s touto změnou oproti předchozí úpravě obchodního zákoníku vypořádala dvěma způsoby.

Nepřímá finanční asistence u s.r.o.:

není regulována, whitewash procedure není potřeba

- Uplatní se zásada racionálního zákonodárce.
- Pokud zákonodárce ustanovení § 120b odst. 1 obchodního zákoníku nepřevzal, je potřeba to chápat tak, že úmyslem zákonodárce bylo transakce dříve upravené v tomto ustanovení z režimu finanční asistence vyjmout.
- Ustanovení § 200 upravující finanční asistenci u s.r.o. rovněž tato pravidla nerozšiřuje na další osoby, a to je také v souladu s evropským právem, protože na tyto společnosti se směrnice 2017/1132 nevztahuje[7].

musí splňovat zákonné podmínky, whitewash procedure je nutná

- Bez regulace finanční asistence u dceřiných společností by celá úprava do značné míry ztratila smysl.[8]
- Absentující pravidlo by mělo být překonáno extenzivním výkladem opírajícím se o účel úpravy finanční asistence.[9]
- Je nutné aplikovat eurokonformní výklad, když směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132, která explicitně zakazuje nepřímou finanční asistenci, aniž by byly dodrženy podmínky tzv. *whitewash procedure*.

V praxi je nepřímá finanční asistence poměrně častým případem, kdy investoři obvykle kupují nikoliv pouze českou společnost, ale také celou nadnárodní skupinu či její část, zahrnující společnosti z různých členských států[10]. Financování těchto transakcí je povětšinou externí (když ne na počátku, tak přinejmenším při dalším refinancování po uskutečnění transakce) a financující banky obvykle požadují, aby zajištění poskytly také dceřiné společnosti cílové (holdingové) společnosti.

Při neexistenci judikatury, která by se přikláněla k tomu, či onomu názorovému proudu, se praxe vyrovnala s touto otázkou s opatrností. Ačkoliv jsou si účastníci transakce, která zahrnuje nepřímou finanční asistenci, obvykle vědomi toho, že díky změně v legislativě je provedení *whitewash procedure* u s.r.o. možná zbytečné, z důvodu právní jistoty tuto beztak často provedou. Jedná se tak o další z mnohých případů, kdy nejednoznačnost právní úpravy nutí strany vynakládat transakční náklady „*just to be on the safe side*“, tedy jenom pro jistotu.

JUDr. Petra Konečná,
Counsel

Mgr. Katarína Jendželovská,
advokátka

EVERSHEDS SUTHERLAND

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz

[1] Jednatel vypracuje písemnou zprávu, ve které poskytnutí finanční asistence věcně zdůvodní. Společnost následně uloží tuto zprávu do sbírky listin bez zbytečného odkladu poté, co valná

hromada finanční asistenci schválí.

[2] 1. července 1996

[3] Od úplného zákazu finanční asistence daného Druhou směrnicí (77/91/EHS), přes zavedení tzv. „whitewash procedure“ na základě novelizující směrnice (2006/68/ES), až k současné úpravě ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 (viz čl. 64).

[4] Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Zákon č. [142/1996](#) Sb., Novela obchodního zákoníku a o.s.ř.

[6] Zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění do 31.12.2013.

[7] Havel, B. In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1316 s., str. 123 – citováno z beck-online – komentář k § 41 z.o.k.

[8] Arabasz, J. In: Lasák, J., Pokorná, Čáp, Z., Doležil, T. a kol. Zákon o obchodních korporacích – Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014, § 41

[9] Tamtéž.

[10] Uvedené je třeba odlišit od situace, kdy je struktura – holdingová společnost (příjemce úvěru) – dceřiná společnost (poskytovatel zajištění), vytvořena ad hoc a pouze za účelem vyhnout se pravidlům o finanční asistenci. Takové jednání je nutno posoudit jako obcházení zákona, jejichž důsledkem je (dle okolností) neplatnost či neúčinnost takového jednání.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)

- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)